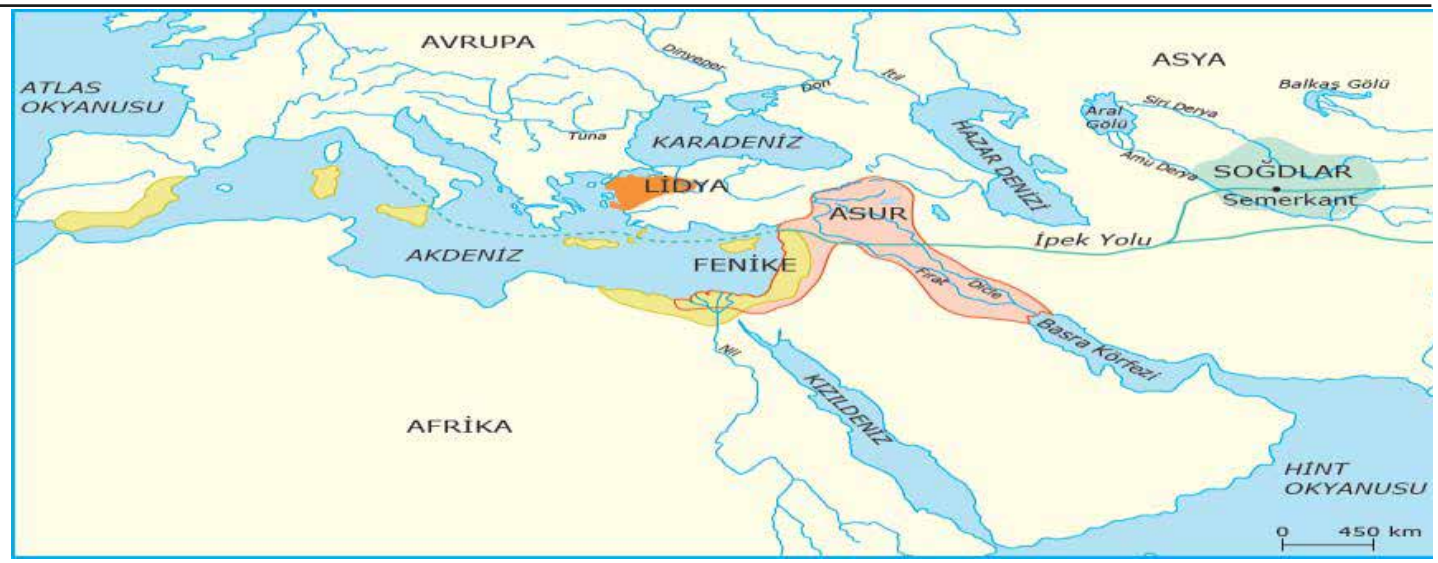
TARİH Sınıf-9

KONU İLK ÇAĞ'IN TÜCCAR TOPLULUKLARI

ASURLAR

Asurlar, MÖ II. binin başlarından MÖ 612 yılına kadar, Kuzey Mezopotamya'da hüküm sürmüşlerdir.

Mezopotamya'nın doğal kaynaklardan yoksun olması Asurların politikalarında ticareti ön plana çıkarmıştır. Asurlu tüccarlar, başta Kaniş (Kültepe) olmak üzere Anadolu'nun pek çok yerinde ticaret merkezleri kurmuştur. Öyle ki Asurların iki yüzyıl kadar Anadolu'da sürdürdükleri ticari faaliyetler, Koloni devri (MÖ 1950-1750) olarak isimlendirilir. Hâkimiyet alanlarını zamanla Doğu Anadolu, Güney Doğu Anadolu, Suriye, Filistin ve Mısır'a kadar genişletmişlerdir.

FENİKELİLER

MÖ XII. yüzyılda siyasi bir güç olarak ortaya çıkmış ve MÖ II. yüzyıla kadar varlığını sürdürmüştür. Doğu Akdeniz sahil şeridinde genel olarak denizcilik ve deniz ticareti ile uğraşmışlardır. Bu denizci kavim, gemilerin inşası amacıyla gerekli kereste-leri temin etmek için gelişmiş bir ormancılık faaliyeti de yürütmüştür. Doğu Akdeniz'de çok iyi bir ticaret ağı kurmuş olan Fenikeliler, Batı Akdeniz'de de ticaret kolonileri kurmayı başarmıştır. Zamanla Mısır, Kıbrıs, Girit ve Rodos dışında Sicilya, Sardunya ve İspanya'ya kadar uzanan birçok yerde ticaret kolonileri kuran Fenikeliler, bu sayede dünya deniz ticaretini kontrol etmeyi başarmıştır.

LİDYALILAR

MÖ VII. yüzyılda Gediz ve Küçük Menderes vadileri merkez olmak üzere Kral Giges zamanında bağımsız bir devlet hâline gelmiştir. Lidyalılar, zengin maden yatakları ve verimli toprakları ile öne çıkmıştır. Madencilik, tarım ve hayvancılığın yanında başkenti Sard; altın madeni ve kuyumculuk sanatı ile tanınmıştır. Lidyalıların, insanlık tarihinde ilk kez madenî parayı (sikke), ücretli askerlerinin maaşlarını ödemek için icat ettikleri tahmin edilmektedir. Lidyalılar, bu icatla dünya ticaretinde yeni bir atılımı başlattı. Aristotales'in deyimiyle değiş tokuşun zorunlu gerekliliğinden para ortaya çıkmış bir başka tarz kazanç becerisi olan ticaret işi oluşmuştur.

SOĞDLAR

İslam öncesi Orta Asya tarihinde, merkezi Semerkant olmak üzere birçok şehir devletinden oluşan önemli bir tüccar topluluktur. V. yüzyılın ortasında Eftalitlerin (Ak Hunlar) ve 558 yılında Kök Türklerin hâkimiyetine giren Soğd bölgesi, özellikle Kök Türk zamanında Orta Asya'nın ekonomik, siyasi ve kültürel merkezi oldu. Soğdlu tüccarlar Kök Türk koruması altındaki Çin'den İtalya'ya kadar uzanan İpek Yolu üzerindeki ticareti kontrol etmiştir.

İslam öncesinde olduğu gibi İslami dönemde de Soğdlar, İpek Yolu üzerinde etkin rol oynamayı sürdürmüştür.

Sorular

1- İlk Çağ uygarlıklarından olan Fenikeliler, eski Doğu ve Ön Asya kültürünü Ege ve Akdeniz kıyılarına taşıyarak Doğu-Batı medeniyetlerinin etkileşiminde önemli bir rol oynamıştır.

Bu durum Fenikelilerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin sonucudur?

A) Güçlü bir yönetime sahip olmaları
B) Göç yolları üzerinde bulunmaları
C) Deniz ticaretinde ileri gitmeleri
D) Doğu Asya uygarlığı olmaları
E) Şehir devletleri halinde yaşamaları

Cevap: C

2- Kültepe'de bulunan Asur tabletlerinden birinde şöyle bir ifade bulunur: "Kaçak mallar yakalandı. Kaçakçıları hapse attık. Bütün ülkeye kaçakçılar hakkında bilgiler verildi. Her tarafa askerler gönderildi. Dikkat, kaçakçılık yapmayın!"

Yukarıdaki bilgilere göre Asurlular hangi alandaki çalışmaları korumak istemektedir?

A) Sömürgecilik B) Hukuk
C) Sosyal devlet D) Din
E) Ticaret

Cevap: E

3- MÖ VII. yüzyılda Gediz ve Küçük Menderes vadileri arasında Sard şehri başkent olmak üzere kurulan Lidyalılar, zengin maden yatakları ve verimli toprakları ile öne çıkmıştır. Madencilik, tarım ve hayvancılığın yanında; kuyumculuk sanatında da gelişmişlerdir. Lidyalıların, insanlık tarihinde ilk kez madenî parayı (sikke), ücretli askerlerinin maaşlarını ödemek için icat ettikleri tahmin edilmektedir. Lidyalılar, bu icatla dünya ticaretinde yeni bir atılımı başlattı. Aristotales'in deyimiyle değiş tokuşun zorunlu gerekliliğinden para ortaya çıkmış bir başka tarz kazanç becerisi olan ticaret işi oluşmuştur.

Paragrafa göre icatların ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Coğrafyanın yapısı B) Siyasi yapı
C) İnanç sistemi D) İhtiyaç ve faaliyetleri
E) Hukuk sistemi

Cevap: D

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ